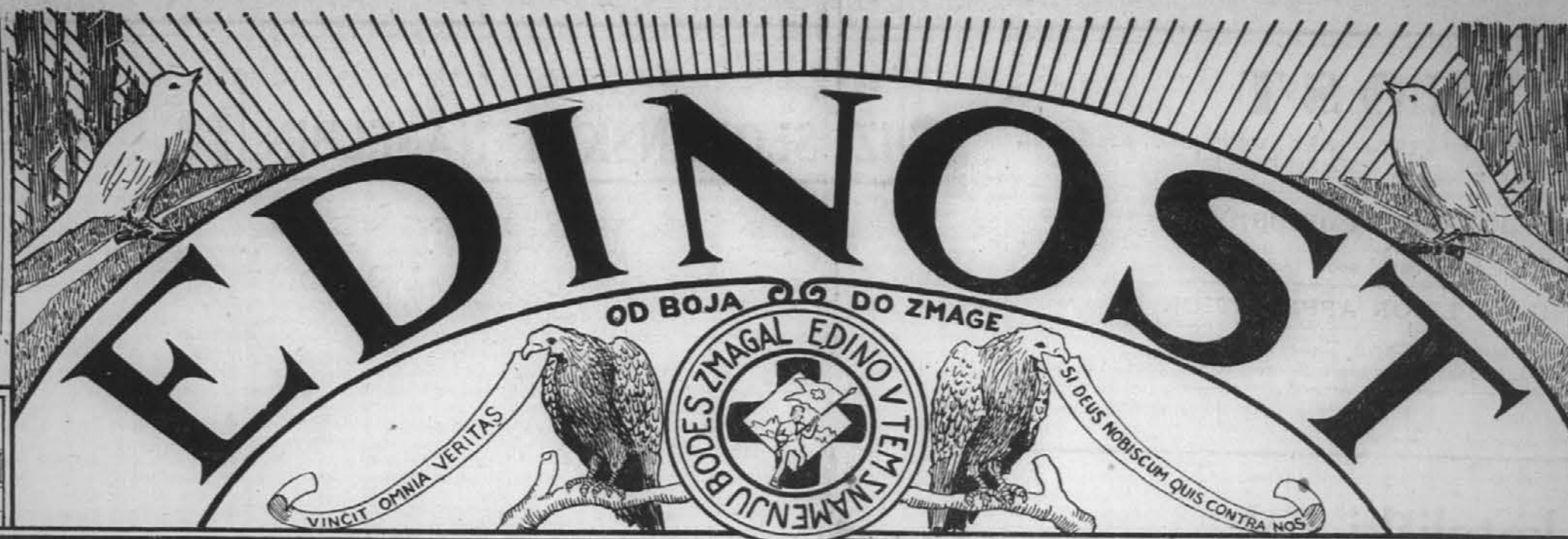

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 90.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 3. AVGUSTA—THURSDAY, AUGUST 3, 1922.

LETO (Vol.) VIII.

O PREMOGARSKI STAVKI.

LEWIS VABI OPERATORJE NA KONFERENCO.

Philadelphia, Pa. 2. avg. — Predsednik združenih ameriških premogarjev John L. Lewis je danes poslal poseben apel na vse operatorje v osrednjem premogarskem polju s katerim resno apelira na vse illinojske, ohajske in pennsylvanijske operatorje, da naj pridejo na skupno konferenco v Cleveland, prihodnji teden, kjer se bo pričelo pogajanje med operatorji in premogarji za poravnano stavko.

Lewis pravi, solidarnost v premogarskih vrstah je večja, kakor kdaj v zgodovini in premogarji so odločni voditi svoj boj do končne zmage. Vendar pri vsem tem, nam je na predek naše države in njene industrije preveč pri srcu, da bi isto prezrli in da ne bi hoteli predložiti naših pogojev, pod katerimi smo pri volji sklepati mir. Naši pogoji so tu in sedaj je ležanje na vas. Vsak, ki bo oviral, pa najsi bo s tem ali onim sredstvom poravnano stavko, bo nosil vso odgovornost pred javnostjo za vse zle posledice, ki jih bo rodilo pomanjkanje premoga v naši industriji od katere je odvisna blaginja naše države.

OPERATORJI V INDIANI ODKLANJAJO SKUPNO KONFERENCO.

Indianapolis, Ind. 2. avgusta. — Glasom izjave načelnika operatorjev v državi Indiana, se oni ne bodo vdeležili skupne konference v Clevelandu. Polni egoističnega duha vstrajajo na stališču, da bi se pogajali samo premogarji v Indiani. Skupno pogajanje pa odklanjajo. S tem so pokazali svojo pravo stran in sovraštvo do skupnega organiziranega delavstva. Premogarski magnatje bi radi razbili združeno fronto stavkajočih premogarjev. Toda motijo se, premogarji so združeni in se v svojem boju ne bodo dali tako lahko omajati.

TUDI ILLINOIŠKI OPERATORJI SO SAMOGLAVI.

St. Louis, Mo. 2. avg. — Illinoiški operatorji so istega duha in so proti skupni konferenci, vsaj tako je sodeliti po izjavi zastopnika illinoiških operatorjev. So pač vrane in te ne izključujejo oči svojim sodrugom.

STAVKOKAZI SO BAJE V CHICAGO.

Chicago, Ill. 2. avg. — Dasi so družbe tajile včeraj in še danes, da njih namen ni, da bi otvorili prevozní poulični promet s stavkokazi, se danes poroča, da družbe tajno pripravljajo stavkokaze in da so za odločni boj proti organiziranim unijskim cestnim in nadcestnim železničarjem. Nekaj stavkokazov pravijo, da je že v Chicago.

ŠIRITE LIST "EDINOST!"

CESTNI ŽELEZNIČARJI ODŠLI NA STAVKO.

ŠTEVILO STAVKARJEV BROJI NAD 20 TISOČ.

Chicago, Ill. 1. avgusta. — Nad dvajset tisoč pouličnih in nadulčnih železničarjev je odšlo danes ob 4. uri zjutraj na stavko v boj za svoje pravice.

Vsa pogajanja, ki so zadnje dneve že kazala na pot k spravi, so se razplinila v nič in železničarji so odšli na stavko.

Ako bodo družbe, ki lastujejo poulične železnice skušale obratovati z stavkokazi, zaenkrat še ni znano, dasi je krožila včeraj po mestu govorica, da je znani James Vaddel, ki preskrbuje stavkokaze se nahajal v Chicagi in da je presojal situacijo.

Družbe, ki lastujejo poulične železnice imajo dnevno izgube nad 125 tisoč dolarjev. Družbe izjavljajo, da ako se bo stavka nadaljevala kaj dalje časa, bodo šle pred sodnijo Združenih Držav in napovedale bankrupo, ker dnevna izguba je tako visoka, da jo družbe ne bodo v stanu prenašati dolgo.

Nekateri tudi prerokujejo, da bo župan Thompson nastopil s svojo oblastjo in pričel obratovati cestni potniški promet pod mestno upravo. Definitivnosti pa sicer še nihče ne zna.

NARODNA GARDA PRIPRAVLJENA.

Mestne oblasti so baje že naprosile vojaške oblasti narodne garde, da naj imajo pripravljeno vojaštvo za vsak slučaj. Kaj tiči pod tem klobukom je težko prerokovati. Ali mislijo v resnici na stavkokaštvo in da se vsled tega pripravljajo z vojaštvom ali kaj, je za javnost še uganjka. Vendar, lahko pa pri vsem tem sklepamo, da družbe nimajo prav poštenega namena pri svojem delovanju.

TANK NAPOLNEN Z PLINOM EKSPLODIRAL.

Chicago, Ill. avg. — Pri včerajšnji eksploziji, ko je eksplodiral velikanski tank v katerem se je nahajalo okoli 1 milijon kubičnih čevljev plina je bilo ranjenih, povečini pa opečenih nad 110 oseb. Tank je bil last znane družbe People Gas Light & Coke Co. Tudi po bližnjih posestvih in poslopu je precej škode.

BIVŠI VOJAK UBIT OD ŠERIFA.

Dixon, Ill. 1. avg. — Z obema rokama v zraku in proseč: "nikar ne streljaj!" je bil včeraj ponoči čez srce prestreljen Herbert Long, bivši ameriški vojak in član Ameriške Legije. Ustrelil ga je skebski šerif, ki je stražil tamošnjo železniško tovarno postajo.

RAZNE NOVICE.

LLOYD GEORGE VZNEMIRJEN.

London, 2. avg. — Vsi državni krogi na Angleškem so zelo vznemirjeni radi naglega padanja nemške marke. Lloyd George je danes brzojavno povabil francoskega ministrskega predsednika na takojšno posvetovanje glede nemškega valutnega vprašanja.

FRANCOZI DALI NEMCEM 4 DNI ČASA.

Paris, 2. avg. — Francoska reparacijska komisija, ki ji načeluje ministrski predsednik Poincare, je odločila, da Nemčija mora odgovoriti v času 4. dneh glede odplačila vojne odškodnine. V tem času mora Nemčija odgovoriti Franciji iz "da" ali "ne."

AMERIŠKI KONZUL UJET IN TRPINČEN OD BANDITOV.

Washington, D. C. 2. avg. — Ameriški konzul Eugen Jova v Sagua La Grande na Kubi je bil pred par dnevi ujet od kubanskih banditov. Banditi so ga držali proti odkupnini. Kubanske oblasti so bandite zasledile in jih prepošile. Po zavzetju banditskega skrivališča so našli konzula Jova obkranega, katerega so naglo prepeljali v bolnišnico.

610 NEMŠKIH MARK ZA 1 DOLAR.

Berlin, 2. avg. — Nemška marka je padla včeraj na mednarodni borzi na najnižjo stopnjo. Za Ameriški dolar se je dobilo včeraj 610 mark.

SLEPEC SE VOZI Z avtomobilom.

London, 2. avg. — V predmestju Londona živi slepec, ki je izgubil svoj vid v minuli vojni. Ko je prišel iz bolnišnice si je kupil avtomobil in razvažal sadje. Vozil je tako previdno, da nikdar nikamor ni zadel, zadnji teden je bil aretiran od policije, ker je na nekem gotovem kraju vozil s prehitro brzino.

BANDITI USTRELILI ŠERIFA.

Minneapolis, Minn. 1. avg. — Tukajšnji okrajni šerif George Williams je bil včeraj večer ustreljen od bančnih banditov, ki so poizkusili ulomiti v First State Bank na Hewittu. Ko jih je zasledoval so padali nazaj strelji in usodepolni ga je zadel in mu pretrgal nit življenja. O banditih še nimajo nikakega sledu.

ČREVLJARJI V CINCINNATI SE VRNILI NA DELO.

Cincinnati, O., 2. avg. — Črevljarji, ki so odšli na stavko še pred desetimi tedni, so se danes pogodili z svojimi delodajalci in so se vrnil na delo.

IZ DELAVSKIH KROGOV.

HARDINGOV NAČRT NE DELUJE.

Washington, Pa., 2. avgusta. — Kmalu bo minulo dva tedna odkar so nekateri operatorji v zapadni Pennsylvaniji pričeli obratovati s stavkokazi po načrtu predsednika Hardinga, pod protekcijo države. Toda poizkušnja se ni obnesla, stavkokazi zapiščajo delo in operatorji so naredili, kakor se sliši precejšno škodo z neizurjenimi delavci.

ZELEZNIŠKI MAGNATJE ZBORUJEJO V NEW YORKU.

New York, N. Y., 2. avgusta. — Približno 35. predsednikov raznih železniških družb se je danes zbralo na posvetovanje glede situacije, ki vlada in resno ogroža vso transportacijo Združenih Držav radi železniške stavke.

Iz njihovih izjav je razvidno, da niso še pripravljeni kloniti svojih glav pred pravičnimi zahtevami železniških delavcev. Sedaj bodo skušali na tem sestanku združiti svoje načrte in določili si bodo skupno pot; po kateri bodo vodili boj proti delavstvu. Toda, stavkajoči železničarji so dobro pripravljeni na njih nakane, njih fronta je danes bolj solidarna, kakor kdaj v zgodovini.

ŽELEZNIŠKI DELAVCI SO PRIPRAVLJENI ZA MIR.

Chicago, 2. avgusta. — Voditelji organiziranih železničarjev so podali izjavo, da so pripravljeni na pošteno pogajanje vsako minuto. Nikakor pa ne moremo sprejeti nam ponujenih pogojev, s katerimi hočejo lastniki železnic pahnuti nazaj od vseh pravic, ki smo jih imeli do sedaj. In to imajo popolnoma prav, železničarji, kot drugi so upravičeni do poštene plače. Od plač so odvisni s svojim žolodcem in kdo jim mora zameriti, ako se v tem slučaju junaško bore za svoj kruh. Razven lakomih kapitalistov nihče!

IZ JUGOSLAVIJE.

Roparski napad. Pri Kolovratu je neki 30 let star mož pristopil k 21 letni Pavli Logoj iz Ravne, jo sunil s tako silo, da je padla na tla in jo, ker je vpila, stisnil za vrat, ji preiskal žepe in vzel 10 dinarski bankovec. Tujec jo je nato izpustil in dekle je zbežalo.

Od mrtvih vstal. Ta neverjeten slučaj se je zgodil pred par dnevi v Novem Sadu. Listi poročajo o tem dogodku sledeče: Natakari v hotelu "kraljice Marije" Josip Schwarz se je nekega večera do dobra napil raznih opojnih pijač in je vsled preobilo zavžitega alkohola padel nenadoma v nezavest. Obležal je na zemlji kot mrtev. Služničad v hotelu je takoj avizirala stražnika, ki je konstatiral smrt in pustil mrtveca prepeljati v mrtvašnico. Drugi dan popoldne se je od pijače omamljeni natakari zbudil v mrtvašnici in viden, da leži na mizi za seciranje, je pričel na vso moč klicati, dokler ga bolniški strežarji niso rešili mučnega položaja. Natakari je sklenil, da ne bo nikdar več pil alkoholnih pijač, samo če bo to držal, je pa druga.

Kraljeva dvojica pri Plitvičkih jezerih. Dne 3. jul. ob 7.21 je došel na postajo Generalski Stol dvorni vlak s kraljem Aleksandrom in kraljico Marijo. Prebivalstvo je kraljevi dvojici priredilo prisrčen sprejem. V Generalskem Stolu sta kralj in kraljica zasedla avtomobil in se peljala k Plitvičkim jezerom. Narod je zelo navdušen, ker je to prvič, da pride narodni kralj v to pokrajino. Kraljeva dvojica se sedaj nahaja v Plitvicah.

Angleški poslanec okraden v Jugoslaviji. Pred kakimi štirinajstimi dnevi je član angleškega parlamenta Valter Velliot napravil potovanje v Dalmacijo. Ko je prispel v Gruž, mu je bila v ladijski kabini ukradena (Daleje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:	Italijanskim liram:
500 kron \$ 1.90	50 lir \$ 2.90
1000 kron 3.70	100 lir 5.30
5000 kron 18.00	500 lir 25.00
10000 kron 35.00	1000 lir 50.00

Za pošiljatve v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODDELEK "EDINOST"

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Edinost Publishing Company.

2849 W. 22nd Street,

Telephone: Canal 0098.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
EDINOST PUBLISHING CO., 2849 West 22nd Street, Chicago, Illinois.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill.
under the Act of March 3, 1879.

Za katoliški tisk.

Ker smo zadnjič našli nekatere narodnosti, kako so prišli do dobre katoliškega tiska ne smemo pa pozabiti tudi največje naše katoliške večine, to so Irci. Ali je bilo med Irci kaj drugače? Prav enako! Pred nekaj leti je „Ecclesiastical Review“ prinesel zgodovino katoliškega tiska in katoliške delavnosti v angleškem jeziku med katoliki v Ameriki. In tam smo čitali, da je bilo med Irci v Ameriki za časa njih prvega naseljevanja popolnoma enako. Med njimi so pa nastopili v obrambo katoliške cerkve in vere Paulisti v New Yorku. Na severno zapadni strani, nekako okrog 60 ulice in Columbus Ave. imajo danes velikansko cerkev in za cerkvijo in deloma pod cerkvijo in v samostanu velikansko poslopje, ki nosi ime „Paulisten Press“. V treh nadstropjih gredo skoraj neprestano veliki tiskarski stroji, ki natisnejo stotisoče iztisov raznih listov in publikacij na dan. Tu se tiska „Catholic World“ in veliko drugih publikacij. Ko je pisatelj teh vrstic pred leti obiskal to tiskarno in videl te velike stroje in to veliko tiskarno, mu je rekel pater, vodja tiskarne: „Da, sedaj imamo lepo vse urejeno. Toda ni bilo vedno, tako! Koliko težav smo morali prestati. O tega nihče ne ve! Ta tiskarna je sezidana na velikanskih žrtvah in bojih naših prvih patrov pionirjev.“

Ko so se Irci začeli v velikem številu naseljevati v Ameriko in niso imeli svojih irskih duhovnikov veliko še tukaj, večina je bila francoska, začeli so se tudi med nje naseljevati razni izkoriščevalci naroda, ki so skušali narod zastrupiti, da bi ga lažje skubili. In takrat je bil ta narod tako srečen, da je našel v Pavlistih, redu samih konvertitov v začetku može, ki so bili velikega čuha in velikega srca in so spoznali o pravem času nevarnost, katera preti narodu ravno od strani slabega tiska. Takoj so se lotili skoraj z nič in začeli izdajati mal listič v obrambo vere. Tedaj je posebno bujno cvetelo takozvano A. P. A-stvo, pod katero besedo pozna ameriška zgodovina fanatičen boj raznih protestantskih sekt proti katolikom. Ireci, so naredili, da je bilo sramotno. Toda č. očetje Pavlisti, se niso ustrašili ne dela, ne boja, ne žrtve, saj se gre za vero Kristusovo. Vkljub vsem težavam so šli krepko naprej. In danes? Kakor je tedaj dotični list poročal, mora biti vsak katolik v Ameriki hvaležen tem dobrim in navdušenim redovnikom, da so v času poskušne razumeli svojo nalogo in svojo dolžnost, se je neustrašeno lotili in se žrtvovali za narod. Krasna je danes njih tiskarna in človek se mora čuditi njih velikanskemu vspehu. Še večje pa je dobro delo, katerega so storili in za katerega jim je narod hvaležen.

Vođa tiskarne Paulisten Press, Burke, Paulist, je bil tudi oni, ki je skupaj s škofom Schrembsom in s škofom Muldoonom zainisil in ustanovil največjo katoliško organizacijo Catholic National Welfare Council, katera je šla zadnje mesece tudi skozi velike boje in težave, kajti iz vrst episkopata samega so šle v Rim krivične tožbe, kakor smo čitali po katoliških listih. Toda Rim je spoznal velikanski pomen te organizacije in je prekalil svoj ukaz, da naj se razdruži.

Za velika dela za Boga in narod je pač treba moč z velikim duhom in velikimi idejami. In blagor narodu, ki najde take velike može v času poskušne, ki se žrtvujejo zanj nesebično in z navdušenjem in ga rešijo nevarnosti. Pravi prijatelj se pokaže v potrebi. Enako se tuči pravo navdušenje za vero in ljubezen do naroda pokaže le v žrtvah in delu zanj.

V WASHINGTONU kaže naša vlada velikansko energijo v sedanjih krizi, ki se veča od dne do dne. Človeku se zdi, da ljudje, ki so na kmalu nimajo toliko energije, da bi komarja ubili, ako bi jim sečel na glavo. Premogariji, ki bijejo svoj boj za pravice do svojega življenja, imajo toliko milosti v očeh vlade, kakor jagnje v volkovih očeh.

In ko ubogemu delavcu ne ostane ničesar drugega kakor samo še njegova koščena pest, ga prično kapitalisti dražiti, da se je ubogi delavec poslužil. Ko ga dovedejo na to pot, potem je obsojen za radikalca in nevarneža za človeško družbo. Tak je današnji svet. Ubogi delavec naj trpi, bogatini pa naj se vsele na rovaš krvavih žuljev ubogega delavstva. O ironija dvajsetega stoletja.

VLADA JE ODGOVORNA za vse krivice, ki jih mora ubogo delavstvo prenašati v sedanjih stvarkah. Ako bi bila vlada dovolj energična, bi nastopila in naredila konec zmešnjavam, ki vladajo v vseh krogih naše industrije. Ona bi morala storiti potrebne korake, da v slučaju, ako se delavstvu zniža plače, da bi se istočasno znižalo tudi ceno živilom, najemnin in drugim potrebščinam, katere so delavstvu neobhodno potrebne. Ona bi morala gledati in paziti, da bi se ne godila krivica ne eni, ne drugi strani, pa bi delavstvo sprejelo znižanje zaslužka z veliko

radostjo, saj ono vendar ne zahteva družega, kakor sredstev za pošteno življenje. Vsak pravi državljan ve, kje tiči glavna ovira, da ne moremo nazaj k normalnosti po pravi, pravični in pošten poti. Zato vlada kje si in kaj delaš v teh resnih časih?!

PROLETAREC, ki bega slovensko delavstvo po Ameriki že nekaj let je postal za čase strašansko nervozen. Njegov zaščitnik, stari Zafrnik je dobil kar delirij in napisal je zadnji teden v samosrajčniku članek, ki je meril pet čevljev in tri palce. Zafrnik se sicer lahko ponaša, da je okužil s svojimi lažmi že marsikatero dobro slovensko verno srce — da pri „Beelzebubu & Co.“ ima očka že precej takega kredita. Toda pametnim ljudem — vsaj tistim, ki vidijo s svojimi lastnimi očmi in mislijo s svojimi lastnimi možganami vsaj en peden pred seboj, takim on s svojo brozgo ne bo škodoval! Kaj pa je očka Zafrnik kot zaščitni patron samosrajčnika „Proletarca“ še dokazal o socializmu? Mislimo o možnosti in vrlinah socializma? Prav nič, kakor prav po rovtarsko napada slovenske duhovnike, sv. vero itd. Sp... farjem nažene duhovne in s tem je dokazano, da drži, kakor bi bilo pribito s samimi kroparskimi žrebli. Očka Zafrnik, ako so čitatelji vaših listov v katerih razliva svojo brozgo zadovoljni z njo, potem jim voščite še dober tek!

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Pueblo, Colo. — Družina, Frank in Frančiška Petkovšek, po domače Planinc obžaluje zgubo 7 let statega sinčka Jožeka. Čeravno je bil malo časa v šoli, je vendarle spadal k strežajskemu društvu sv. Alojzija, zato so se otroci dr. sv. Alojzija in sv. Neže v lepem številu udeležili krasnega pogreba. Bil je tudi v mladinskemu oddelku naše dične Jednote, K. S. K. Žalujemo starišem srčno sožalje.

Pridni farani se zopet pripravljajo za vrtno veselico, avg. 13. Ker imamo res precejšno skrb na glavi, odkar nas je povodenj pognala na hrib, kjer smo kupili krasni Eilerjev vrt, se nekateri trudijo z veliko vnamo. Za šolo nam primanjkuje prostora, to spoznajo vsi in ta misel nas močno priganja k delu. Zveza slov. hrvatskih mater so napravile mnogo lepih stvari, pri katerih bomo poskušali svojo srečo. Tudi naši farmarji nam bodo v zabavo pripeljali kuretkine, prešičke in teličke. Vsak lahko opazuje, kjer se pametni stariši nujno trudijo, ter žrtvujejo za napredek svoje cerkve, tam se sami toliko močneje navežejo na svojo sv. cerkev in njih mladina se tesneje naveže na sv. vero, postanejo ponos svojim starišem in slov. narodu. Nikjer, nikdar ni zguba, povsod se pokaže le velika korist. Zanimanje za blago stvar prežene leno spanje, vzbudi na vse strani živahno delovanje.

Naše dekleta so si tukaj nekaj izmislile. Labor day, Sept. 4. mora biti prijeten dan za mladi svet v City Park. Priredijo tam plesno veselico in še vse drugo s sodelovanjem naših vernih mladeničev. Rokaji iz bližnjih naselbin radi prihajajo na takele zabave, da se sprijaznijo z Pueblčani.

P. C. Z.

Willard, Wis. — Farmarske razmere so še precej povoljne, poljski pridelki prav lepo kažejo, samo, ko bi bile tudi cene nekoliko boljše za iste. Mleko ima sedaj še precej primerno ceno, dasi je v primeru drugi dražnji prenikla. Sena bo letos tudi, ker smo imeli precej močno leto. Živine gre iz Willarda skoro vsak tečen po en vagon. Goveja živina ima jako nizko ceno. Istotako prašiči, po 7—8 centov funt. Za govejo žival, pa farmar v sedanjem času komaj dobi za najtežje živinčice največ \$25.00. To je bolj piškavica cena pri kateri mora farmar plačevati visoke davke od svoje zemlje. Kadar dobi farmar kakšnega pol centa več za poljske pridelke, tedaj mu že nabijejo toliko več taksov in podražijo stvari, katere mora on kupiti.

Po naselbinah se tudi govori, da bodo tukajšnji farmarji svojo zadrugo napravili, samo denarja jim je še treba, ki je podlaga vsaki stvari. Zadruga, o kateri se govori ni ravno slaba stvar, ako se bo isto na pravi podlagi organiziralo, in da se iste ne bo izrabljalo za kake stranske namene, kar se pri Slovencih prav rado zgodi.

Naš John Happy se je zopet nekam zgubil, gotovo je zopet v Chicago go pobrisal na kakšne činke, ker farmarce mu jih nečejo nič v kurnik prinešiti.

Družina Mr. Kobala se je preselila iz naše naselbine nazaj v Chicago.

Kje so pa naši izletniki, letos jih je jako malo prišlo iz Chicago? Druga leta so se, kar trli po Willardu, ter nabirali solčne rožice. Pa tudi fantje so prišli in nekateri zelo resno gledali po Willardskih rožicah.

V verskem oziru, gremo naprej bolj počasi. Razmere so za farmarje bile že precej časa bolj slabe, kakor so tudi še sedaj. Zato ljudstvo tudi ne more tako prispevati,

kakor bi rado. Vendar nazadujemo ne, gremo vedno naprej!

Farmer.

Lorain, O. — Ko sem se poslovil iz Bele Ljubljane sem se podal v slovensko naselbino Lorain. Vožnja iz Clevelanda v Lorain je zelo prijazna. Ravno tako se mi je zdelo, kakor bi šel od Kostreva proti Terški gori po Dolenjski, kjer raste žlahtna vinska kapljica.

Po kratki vožnji sem dospel v mesto Lorain. Takoj sem se podal k tamošnji dobri družini Mrs. Bombach, kjer sem bil prav prijazen sprejet in gostoljubno postrežen. Pri Mrs. Bombachevih so se mudili istočasno tudi mati od Mrs. Bombacheve in od Fathra Kazimirja Zakrajška, ki so prišli na kratek obisk k svojim sorodnikom in znancem. Na obisku iz Chicago so se tudi mudili tukaj Mrs. Bregantič.

V mestu Lorainu je veliko dobrih Slovencev. Ne manjka se pa seveda tudi takih, ki so obrnili hrbet prepričanju naše vere.

Delavske razmere so, kakor po drugih naselbinah.

Konečno se najlepše zahvalim vsem, ki so mi pomagali pri mojem agitacijskem delu za katoliški tisk. Zlasti pa se zahvalim Mrs. Bombachevi za postrežbo in gostoljubnost. Bog povrni vsem!

Frank Zupančič, pot. zastopnik.

Iz Dolge vasi na Salabolskem. — Kurje oko, po katerem mi je mandrala Špela Kokodaka me je peklo, kakor bi imel žerjavico na njem. — Šepaje sem odšel nazaj za mizo in sedel poleg ženina Franceta Taprijaznega.

„Gregor, vesel sem, kakor se nikoli, hvaležen sem ti iz srca, ko si prišel na mojo svatbo!“ je nekako vztrajno vzkliknil France.

Nasmeljal sem se Francetu, dasi bi se bil najraje jokal, radi pekočega kurjega očesa, katerega bolečine mi je tako kraftedno zabelila Špela s svojimi čolni štev. 13. Komaj se Francetu dobro zahvalim za priznanje, že sede k meni druga kuharica. Ta je imela malo bolj priljubljen obraz, kakor Špela Kokodaka.

„No, Gregor, Dajga, kako se pa kaj ti počutiš na naši svatbi? me prijazno vpraša kuharica.

„Izborno! Take zabave še nisem imel v celem življenju, to mi lahko vrjamate, gospodična!“

„Če res, me jako veseli, kakor tudi vse naše goste.“ mi je to pot še bolj prijazno in ljubeznivo odgovorila.

„Gospodična ali smem vprašati za Vaše ime?“

„Seveda! Moje ime je: „Nežika Breznjega!“

„Tako, kako lepo ime! Zraven pa tudi lušna dekle.“

Ko sem te zadnje besede izgovoril, sem videl v njenih očeh nek poseben zadovoljnost. Če se ne motim, mi je še celo z levim očesom malo pomižiknila v znak, češ, zadel si v moj dobri srček.

V sredi te trenutne zadovoljnosti naju prekine stari Jernej Pijegar, ki je bil za ta dan nastavljen za kelnarja na Francetovi svatbi. Z belim prečpasnikom opasan stopi med naju. V desnici je držal vrč napolnjen z rujnim vinom, v levi pa dva glaža.

„Gregor in Nežika primita kozarce in si pomagajta.“ Nama modro veli stari Jernej Pijegar.

Žejen sem že bil, saj me je Špela izmucila, ko sva plesala košarčnico, da bi kmalu dušo izdihnil. Zato hlastno primem po kozarcu in Nežika po drugem. Stari Jernej ga je natočil z vrhom. — Ko nesem kozarec h ustom me Nežika s komolcem sune pod leva rebra, da bi mi bila kmalu enega izmaknila iz okostja.

„Saj na svatbi se ne pije tako?“ „Kako pa, si ga čez ušesa vlivate v želodec?“

Pri tem mojem vprašanju je Nežika zaručela. Pa ne mislite, da je bila v zadregi. Kmalu je našla izhod iz nje. Malo je svoje oči zaobrnila v stran, nato pa jih vrže naravnost v moje, kakor bi me hotela hipnotizirati in reče:

„Gregor, pri nas trkamo na svatbah.“

„To pa lahko naredimo Nežika, kar kozarec sem!“

— Nekako sramežljivo je stegnila svojo desnico v kateri je držala kupico ta rdečega. Jaz pa svojo in trčila sva. Zdaj je komedija končana, zdaj ga bom pa zvrnil, saj sem ga potreben. Ko sem ga že ravno imel pri ustih me Nežika opozori: „say Gregor, ti pa neznaš trkati.“

„Kdo pravi, da ne?“

„Jaz pravim to, ker vem da ne znaš!“

„Tako, kako pa pri vas trkate?“

„Takole Gregor le, poglej me naravnost v oči in potem trči!“

— Gledal sem jo naravnost v oči in Nežika pa mene in trčila sva po njenem prečlogu. Nato sem ga zvrnil in se pošteno oddahnil. Prilegel se mi je, kakor lačnemu suha skorja.

— Gašper se je spet izmislil, ali ga je pa šla Špela Kokodaka opomniti, da naj spet eno navije. To pot se je spraval nad mazurko. Nežika, ki je stala poleg mene se je začela zibati v mazurkini melodiji. Tam v kotu že vidim, Špela se je dvignila in jo je rezala proti meni. Za Boga, zopet s Špelo, če grem se enkrat z njo, prav gotovo bom moral v bolnišnico jutri in še noge mi bodo porezali, ker mi jih bo polomila s svojimi čolni. Bog me obvari tega! Hitro se izmislim, kaj pa če bi hitro z Nežiko se zavrtela predno Špela k meni pride.

„Nežika ali znaš plesati, pojdi pa se zavrtiva?“

„Seveda znam in prav rada!“

— Rešil sem se hvala Bogu izpod Špelnih čolnov — hitro primem Nežiko in se zavrtiva. — Vrtila sva se, kakor bi veter naju nosil. Med plesom se ozrem, in pri mizi zagledam Špelo Kokodaka. — Oči so ji jezno stale, kakor dve debeli čebuli. — Ko sem se drugič ozrl za Špelo sem jo videl že v kuhinji — in tam je zagnala dva krožnika ob tla, da sta se razletela na drobne kosce. Znak užaljenja je bil to, in kaj če se bo Špela maščevala nač menoj?

Kako sva s Špelo poravnala najino zadevo za tem, bom povedal prihodnjik.

Gregor Dajga.

Chicago, Ill. — Poročila sta se v slovenski cerkvi ženin John Hans in nevesta Marta Jerbeč, doma iz Čerensovske župnije v Prekmurju. — Ženin Mihael Koren iz Podgorja pri Gorici in nevesta Marija Andrijašič tudi od tam. — Obema paroma želimo obilo sreče. —

Mr. Leo Mladich naš navdušeni potovalni zastopnik se je pravkar vrnil iz potovanja po državi Ohio in Pennsilvania. Z vspehom, ki ga je dosegel za katoliški tisk je jako zadovoljen, kakor smo tudi mi. Dal Bog Mr. Mladichu še mnogo zdravih dni, da bi zanesel katoliške liste v sleherni slovensko hišo v Ameriki. Njegovo delo je misijonsko delo, kamorkoli pride, pusti v hiši modernega pridigarja, katoliški časnik, ki oznanja našemu ljudstvu božjo besedo po naselbinah. Zato čast Mr. Mladichu!

Peoria, Ill. — Cenjeno uredništvo Edinosti: — Tu Vam pošiljam naročnino za eno leto in prosim, da mi pošiljate Vaš list. Bil sem pri mojemu prijatelju v Milwaukee na obisku in mi je dal par številčk Vašega lista seboj. Prečital sem jih in list se mi dopade. Ostalo svoto, kar je čez naročnino pa prosim, da pošljete na ime moje matere v stari kraj, na priloženi naslov.

Vas pozdravljam

Louis Meržun.

RAZLIKA MED KRŠČAN- SKIM SOCIALIZMOM IN BOLJŠEVIZMOM.

Krščanski socializem nima z bolj-
ševizmom nobene idejne zveze. Ni
se pojavila niti še socialna demokra-
cija, iz katere je boljševizem izšel,
ko smo imeli krščanske socialiste.
Med njimi imamo izrecne utopiste,
imamo tudi poizkuse socializirane
družbe in celo socialistično, na ko-
lektivističnih načelih organizirano
krščansko državo v Paragvaju, ki so
jo zasnovali jezuiti. Pred Marksom
imamo zlasti v Franciji duhovite za-
stopnike krščanskega socializma.

Vsi ti možje, naj so šli še tako da-
leč, — odlikuje jih namreč vse brez-
izjeme temeljna misel, da je treba
izstaviti nov družabni red — se ož-
marksizma ostro ločijo v tem, da vsi
to družbo zamišljajo na krščanski
verski podlagi. Njihova vodilna mi-
sel je, da mora krščanska morala
določevati ne samo zasebno, temveč
tudi javno življenje. Oni tudi ne
snujejo nove družbe izključno le na
enem „proletarskem razredu“ v tem
smislu, kakor da bo ta vzorna kr-
ščanska družba izšla izključno le iz
gospodarsko izkoriščenih, ki imajo
nujno zagospodariti, marveč misli-
jo, da ima ta družba iziti iz vseh
brez razlike, kateri premagajo v se-
bi kapitalističnega duha, kajti noben
socialni preobrat ne more vstvariti
boljšega družabnega reda, ako niso
dani tudi moralni predpogoji, ako
izkoriščani niso zmogni izvršiti več-
nego samo zunanji, gospodarski pre-
obrat, ki v bistvu ne premaga duha
izkoriščanja, eksploatacije in zasuz-
njevanja. Krščanski socialci pozna-
jo odločni boj zoper kapitalizem, to-
da ne samo kot obrambni boj zoper
kapitalistični razred in njegove iz-
koriščevalne metode, marveč obe-
nem tudi kot aktivni boj zoper nje-
gove temelje, ki so v duši, v mislje-
nju, ki se torej ne omejujejo samo
na en gospodarski razred, marveč
obsegajo celo človeško družbo. Tu-
di krščanski socialisti ne mislijo, da
bi bilo vse doseženo že s prevratom
— bodisi stopnjama, bodisi hipoma
— ampak menijo, da je poglavitni
duhovni, moralni preobrat, ki ima
biti podlaga izpremembi zunanjega
reda. Najvažnejša je moralna revo-
lucija človeštva.

Tukaj ima krščanski socializem
proti sebi dva sovražnika: kapitali-
zem, ki se v politiki in v kulturnem
življenju odeva v konservatizem, in
brezverski socializem, ki je dosegel
svoj višek v boljševizmu. Reakcio-
narni kapitalizem in boljševizem
spadata nujno skupaj; ni si mogoče
misliti enega brez drugega; ona sta
si krvna brata, rojena iz enega očeta:
materializma. Zato stoji krščan-
ski socializem proti obema enako v
boju.

Konservativni buržua omejuje
moralo na zelo ozek krog medseboj-
nih človeških odnosov: moža na-
pram ženi, otrok napram starišem
itd., ne prizna je pa praktično prav-
ni, če gre za širše, večji krog obse-
gajoče moralne pravice in dolžnosti.
Gospodarsko življenje iz moralnega
območja sploh popolnoma izobčuje:
tu vlada zgolj zakon močnejšega, ki
sme slabjšega izkoriščati, kolikor
mu drago. Ista nemoralnost velja v

bužurni družbi v odnosih med dr-
žavo in državo; ista brezmralskost
v političnem življenju v državi sami.
Za modernega kapitalista družba ni
organizirana skupina npravnstvenih
poedincev, ampak “višjih živali”,
kjer “najvišje” žive na račun “niž-
jih.” V toliko pa pozna materialis-
tični buržua moralno in vero, da ji
pripisuje nalogo ta družabni red šči-
titi; on terja od nje, da avtoriteto iz-
koriščevalcev brezpogojno posveču-
je, da naj delavec dela, kapitalist pa
uživa sadove dela v pretežni meri,
in trdi, da je ta red neizpremenljiv,
vsak drugi gospodarski red pa fan-
tazija.

Kakor se zdi na prvi pogled čud-
no, se boljševizem s temi temelji
moderna kapitalizma popolnoma
krije. Kapitalistični reakcionar uči
brezpogojno avtoriteto sedanjega
družabnega reda prav tako kakor
boljševik to avtoriteto brezpogojno
taji, toda oba nazora sta brez npravn-
stvenega temelja: kapitalistična bur-
žuazija avtoriteto razglašča iz razlo-
ga gole koristi, ona brani ta red, ker
uživa njegove sadove; boljševizem
ga izpodkopuje, ker hoče spraviti
na vrh drugi razred, ne da bi prine-
sel tudi druge npravnstvene podlage
novemu družabnemu redu. Tako pri-
demo iz ene tiranije v drugo; kajti
kjer ni npravnstvenih podlag svobod-
ne svoje dolžnosti izvršujočih npravn-
stvenih bitij, tam je nujno tiranija.
Dokler bo boljševiška družba to, kar
je kapitalistu: nujna večna borba
med tlačeni in tlačitelji, nobena
revolucija ne more prinesiti nobene-
ga izboljšanja. Kajti gola utopija je,
da bo ta boj prenehal, če tlačeni od-
pravijo način kapitalističnega go-
spodarstva, ako ne odpravijo obe-
nem vira, iz katerega poteka.

Kdor te priproste resnice le malo
pomisli, mora na prvi mah uvideti,
kako ostro teče mejna črta med kr-
ščanskim socializmom na eni ter ka-
pitalizmom in boljševizmom na dru-
gi strani.

Mislimo, da smo s tem povedali
prav vse, kar je bilo treba. (N. Č.)

POVSODI ENAKO.

Pred nekoliko meseci je presene-
tila vse katoliške kroge vest, da je
sveta stolica ukazala, da se organi-
zacija katoliških škofov razdruži in
da se ji prepove vsako nadaljno de-
lovanje v Združenih Državah. Vse
je osupnila ta novica, ki je prišla ka-
kor strela iz jasnega neba. Vsi smo
začudeno vpraševali: zakaj? Vsem
se je čudno zdelo, zakaj bi se naj-
najmenitnejša organizacija katoli-
kov na svetu, ki je v kratkih letih
svojega obstanka toliko dobrega
storila za katoliško cerkev v Ame-
riki in po celem svetu. In posebno
se nam je čudno zdelo, da je to od-
ločil Rim, od koder smo ravno nas-
protno pričakovali, da bo posegel

vmes in priporočil kar najtopleje to
organizacijo vsem ameriš. kardina-
lom, nadškofom, škofom, duhovni-
kom in katolikom.

Več mesecev nismo vedeli pri-
čem da smo, je li to res, ali ni res.
National Welfare Council je samo
toliko objavil, da je prišlo res pis-
mo iz Rima, ki se tika delovanja te
organizacije. Več nismo izvedeli.
Ko je pa odhajal škof Schrembs, ki
je bil oče te organizacije v Rim, po-
sebnost ko je bil že na potu, se je pa
začelo jasni in več in več smo do-
bili sporočil glede cele zadeve po
raznih časnikih.

Slednjič je prišla cela resnica na
dan. Stvar je bila pa ta-le:

Rim je res ukazal, da se mora Na-
tional Welfare Council razdružiti in
sicer radi pritožb nekaterih škofov,
baje celo ameriških kardinalov. Dol-
žilo se ga je, da deloma ne dosega
svojega namena, deloma pa da po-
sega preveč v pravice in delo posa-
meznih škofov. Očividno je bila to
velika krivica, ki se je zgodila od
strani teh nasprotnikov Councila in
pa tudi velikanska škoda vsem ame-
riškim katolikom, ki so ravno v to
organizacijo stavili vse svoje upanje
v bodočnost, da bo ta organizacija
branila njih zavode, katere si zidajo
s tolikimi žrtvami in s tolikimi tru-
di. Poročalo se je toraj popolnoma
napačno v Rim.

Pred dobrimi 14 dnevi predno je
pa škof Schrembs odšel iz Rima
proti domu, je imel pa zadnjo avdi-
jenco s svetim Očetom, kakor so po-
ročali kabelgrami in pri tej avdijenci
je pa sveti oče ne samo potrdil
delovanje tega Councila, temveč tu-
di blagoslovil vse škofo in duhovni-
ke in lajke, ki delujejo pri tem
Councilu. Odredil je sicer nekatere
spremembe glede poslovanja, kakor
tudi glede zborovanja škofov, da se
bo vse vršilo strogo po kanoničnih
postavah. Vendar kar je glavno de-
lovanje organizacije je potrjeno od
najvišje inštanice in blagoslovljeno
od samega svetega Očeta.

Tudi nas silno vesel, ta zmaga
pravice in navdušenega dela za naj-
plemenitejšo stvar: za Boga in bli-
njega in sicer organiziranega zdru-
ženega in zjednjega nad malenkost-
nim sumničanjem.
Objedem je pa ta slučaj tudi nam
v veliko tolažbo, ko nas obrekujejo
in tožarijo, ko nam podirajo korak
za korakom celo oni, ki bi morali
najbolj pomagati in sodelovati, ker
upamo, da bo tudi pri nas slednjič
zmagala pravična stvar, za katero
se žrtvujemo.
Stari Bog še živi!

Kateri bedak?

Mojster svojemu vajencu: “Kate-
ri bedak ti je pa zapovedal, vložiti
tisti papir tam-le?”
Vajenec: “Vi gospod mojster!”

Ako hočete imeti dobro obuvalo tedaj pojdite v prodajal-
no Mr. Suhadolnik in ga boste dobili.

Frank Suhadolnik.

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI

6107 St. Clair avenue,

Cleveland, Ohio.

Mr. Suhadolnik je tudi zastopnik listov “Edinost”, “Ave Maria” in
“Glasnika Presv. Srca Jezusovega.” On ima tudi vedno v zalogi naše
vsakovrstne molitvenike in druge knjige. Pri njemu si lahko tudi
kupite letošnji “Koledar Ave Maria”, ki je letos eden izmed najbolj
zanimivih slovenskih koledarjev v Ameriki. Za vse ki je v zvezi z
našimi listi se obrnite na njega in on vas bo vsestransko postregel.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in
kromatične harmonike, enako kakor
si kdo želi. Popraviljam vsakovrst-
ne harmonike, delo garantiram, cene
so zmerne. Pišite po naš cenik. Se
priporočam rojakom širom Amerike
za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

S. P. D.

sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGI, ILL., DNE 31. DEC. 1921.
SEDEŽ CHICAGO, ILL.

Predsednik: Leo Mladich, 1919 W. 22nd Place.
Podpredsednik: Albin Zakrajšek, 1901 W. 22nd St.
Tajnik: John Jerich, 1849 W. 22nd Street.
Zapisnikar: Silvester Hrastar, 2018 W. 21st Place.
Blagajnik: John Petrovčič, 1920 W. 22nd Street.
Duhovni vodja: Rev. Benvenut Winkler O. F. M.
Družbeni zdravnik: Dr. J. E. Ursich, 1858 W. 22nd Street.

Nadzorni odbor:

Michael Staniša, Andrew Glavach in Mike Koren.
Organizator: Frank Augustin.
Reditelj: Anton Stonič.
Glasilo: “Edinost.”

Družba zboruje vsako prvo nedeljo popoldne ob pol 2. uri po-
poldne v cerkveni dvorani sv. Stefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55.
leta starosti. Pristop v družbo je samo \$1.00. Družba plačuje \$7.00 na
teden bolniške podpore za kar se plačuje po 50c na mesec mesečnine.
To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicagi. Rojaki pri-
stopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila družbe sv. Mohorja, se obrnite na družbenega
tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO.

Vsem članom in članicam Sloven-
ske Podp. Dr. sv. Mohorja, se tem
potom uljudno naznanja, da se vrši
prihodnja redna mesečna seja v ne-
deljo, dne 6. avgusta ob pol 2. uri
popoldne. Vsi člani in članice so
prošeni(e), da se te seje vsak(a)
prav zagotovo udeleži, ker na dnevnem
redu imamo za rešiti več važ-
nih vprašanj, katere je treba rešiti
na prihodnji seji. Zato še enkrat,
naj nobeden(a) ne pozabi priti na
sejo prihodnjo nedeljo popoldne.

Znano je Vam dragi sobratje in
sosestre, da je pri naši družbi sedaj
prosta pristopnina za našo mladino
za dekleta in dečke od 12. do 16. le-
ta starosti. Tudi so prosti vsake
zdravniške preiskave. Dolžnost Va-
ša je dragi sobratje in sosesre, da

daste sedaj zavarovati Vaše sinove
in hčere v našo družbo. Prošeni ste
pa tudi da agitirate med svojimi
znanci in prijatelji, da sami pristo-
pijo v to družbo in dajo zavarovati
tudi svoje sine in hčerke v tej sta-
rosti. Le če bomo skupno delovali
vsak vsepovsod na svojem mestu,
bomo napredovali. Zato vsak član
in vsaka članica naj stori nekaj, pa
bo skupaj veliko.

Ta sklep za prosto pristopnino in
presto zdravniško preiskavo je v
veljavi samo še mesec dni do 1. sep-
tembra. Zato požurite se sedaj, ko
je Vam dana prilika, da z malimi
stroškimi zavarujete pri družbi svo-
je sinove in hčere.

S bratskim pozdravom

Odbor S. P. D. M.

Na sodnji.

Neki sodnik je zaključeval sod-
ni izrek in je takole govoril:

“Gospodje, slišali ste dokaze. Ob-
toženec je sam izjavil, da je bil ar-
tiran radi tega, kjer je ukradel far-
marju prešiča. To je torej čisto go-
kazano navadno razžaljeno dejstvo
zoper postavu, ki to prepoveduje.

“Gospodje, prihaja čas, ko je tre-
ba to prepričati in ustaviti — dru-
gače gospodje ne bo že nihče izmed
nas varen!”

SLUŽBO DOBI POŠTENO DEKLE

pri pošteni družini za splošna hiš-
na dela. Plača po dogovoru. Za po-
jasnila se obrnite na:

Mrs. R. D. Ledey,
129 East 51st Street,
Chicago, Ill.

V VAŠO KORIST BO!

Ako se pri pošiljanju denarja v stari kraj ali kamorkoli poslužite
Vašega lastnega delavskega podjetja

“BANČNEGA ODDELKA EDINOSTI”

KATERI POŠILJA DENAR V JUGOSLAVIJO
IN ZASEDENO OZEMLJE, KAKOR TUDI V VSE
DRUGE DRŽAVE V EVROPI, NAJHITREJE NAJBOLJ
ZANESLJIVO IN PO NAJNIZJEM DNEVNEM KURZU.

V Jugoslaviji dostavlja vse naše pošiljatve na najbližnje poštne
urade prejemnikov brez vsakega odbitka.

“LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI”

NAŠE POŠILJATVE dospejo na svoje mesto najhitreje in prejem-
niki nimajo nikakih sitnosti pri prejemanju denarja.

DENAR dostavljamo v jugoslovanski valuti in v efektivnih ameri-
ških dolarjih.

NAŠE NOVE ZVEZE z staro domovino nas omogočajo, da nudimo
našim rojakom boljšo postrežbo pri pošiljanju denarju, kakor
najsi bo kjerkoli drugje.

OD SEDAJ naprej bomo pošiljatelje točno obveščali o prejemu, ka-
kor hitro bomo dobili od Ljudske Posojilnice iz Ljubljane to-
zadevno obvestilo.

ZA CENE denarju glejte vedno v oglasu na prvi strani našega lista.
Za vse podrobnosti in pojasnila se obrnite osebno ali pismeno
na:

BANČNI ODDELEK EDINOSTI

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Rojaki podpirajte svoje lastno delavsko podjetje!

111
CIGARETE

10¢
DOBRE!

ČRTOMIR IN BOGOMILA.

Novela. — Spisala Lea Fatur.

(Dalje.)

Bilo je na sv. Rešnjega Telesa dan. Ulice so se ogrnile z zelenimi vejami, okna so se ozaljšala s cvetjem in svečami, stare mamice ljubljanske so izvekle svojo poročno obleko iz omare, možje črne suknje, svetle svetinje. Bil je dan lepote. Kot beli oblaki so hodila semtertja dekletca razpuščenih las, sveče v rokah, posebljena nedolžnost. V postelji je poslušal Niko slovesni glas zvonov, korakanje in hitenje ljudstva po ulici, materino ropotanje po kuhinji. Rano je bila mati vstala, kakor je bila vedno njena navada ta dan. Niko se je spominjal, kako je včasih klicala očeta in otroke — takrat, ko je bilo še polno ljubih obrazov ob vegasti mizi: "Hitro k maši! Potem ni nikjer več maše, dokler ne mine izprevod!" — Niko se je spominjal, kako se je veselil vselej tega dne, kako si je dal napraviti v sedmi šoli črno obleko za procesijo in si je bil izposodil cilindar. Najlepša v izprevodu je bila tedaj sedma šola: vsi cilindre, nagelje v gumbnicah in svetle čevlje. S ponosom je zrl razrednik nanje. A tam pod zelenimi vejami pri Belem volu — kdo je gledal žalostnih oči izpred — kdo se je umaknil v vežo, da ne vidi mladine, ki bo živela, se veselila, tačas ko bo ona . . . zavita v črno pelerino, da zakrije upadle rame usmiljeno - radovednim pogledom, obraz bel kakor stena, taka je gledala njegova sestra poslednjikrat slavo Rešnjega Telesa . . .

"Vstani vendar!" Ne, ni mu rekla mati tiste besede, navadne na ta dan. Tiho mu je postavila mleko na omarico, tiho je odšla in zaprla vrata za seboj. Odšla je k maši. "Vstani vendar!" Burno je trkala na vrata. Niko je planil iz postelje, spoznal je glas Pepičev in Radovanov, ki sta si ustanovila pred kratkim svoj hram umetnosti v bližini stolnega mesta, a sta bivala več po mestnih kavarnah nego v tistem svetem hramu. Niko jima je delal včasih družbo po cele noči, včasih pa je pozabil popolnoma nanju. Ni mu bil prijeten pogled na prijatelja, ki sta in bosta dosegla prazen nič — kakor on — a zopet jih je vezala ista usoda revščine, isti nazori.

"Kakšna moč vaju je vrgla že navsezgodaj iz postelje?" se je čudil Niko in se obulal. Umetnika sta vihrala širokokrajne klobuke: "To je naša slika: Mi spimo, kralj Matjaž spi! Po cesti pa gre črna vojska — zgodaj vstaja naš sovrag. Vse pobožne družbe in bratovščine z bantjeri in svečami se že gnetejo okrog stolnice. Vstani, kralj Matjaž! Še letajo črne vrane . . ."

"Morda vidimo tudi našega Jadrana v izprevodu," se je domislil Niko in si nadrobil kruha v mleko, tačas ko sta razmetavala tovariša spise po mizi.

"Gotovo!" je pritrdil Pepič. "Tak narodno-gospodarski talent! Stopil je v službo in se oženil bogato. Prost je samo umetnik."

"On sedi zdaj na baržunastem stolu, hodi po parketu in je s srebrno žlico. To je plačilo značajnih mož, mož ki imajo stalno službo," je pristavil Radovan in se ozrl po borni pisateljevi sobi.

Hiteli so za izprevodom. Marsikak karajoč pogled jih je ošvignil, ko so se porivali glasno, razdiraje slabe šale, skoz spalirje ljudi, ki so spremljali in gledali veselo pisani trak, kateri se je pomikal slovesno po vijugastih ulicah. Gorele so sveče, dehtelo je cvetje. Zvončkljalo je. Poklekovali so pobožni in pravoverni, hladno je gledala skeptična duša trkanje na prsi in klanjanje, hladno je poslušala pesem Kruh angelov. Besede blagoslova so hitele preko ljudskih glav na vodo in polja, puške so prasketale, top z Grada je pokal. Potem so vihrala bandera, svetili so se mašniški plašči, zlato nebo, monštranca — pesem nadzemske lepote.

NOVE SPOMLADANSKE OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

smo ravnokar prejeli in jih imate na izbero v vsakovrstni velikosti in barvah. V vašo korist bo, da pridete in si izberete eno izmed teh oblek.

MODA IN PRAVILNOST teh oblek ste natančni in vseh podrobnosti in Vi ste lahko zagotovljeni, da boste dobili za Vaš denar najboljšo obleko. Mi ne prodajamo ničesar, kot kar je dobro in najboljše.

MI VAS VABIMO, da pridete v našo prodajalno in si ogledate našo bogato zalogo spomladanskih oblek, ki jih prodajamo sedaj od \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$50.00 in z vsako obleko damo dvojne hlače.

Naša prodajalna je odprta ob večerih vsak torek, četrtek in soboto.

Naša prodajalna je odprta vsako nedeljo dopoldne.

JELINEK & MAYER

1800 to 1808 BLUE ISLAND AVE. Corner 18th Street
Chicago, Ill.

nerazumljive vneme — ne, ni te poslušal Niko popolnoma hladno. V duši je zavalovil spomin, kako je vodila mati dete k oltarju: "Tam stane ljubi Bogek v zlatem plašču." — Gledale so tedaj otroške oči, niso razumele, ali so verovale — gledajo zdaj oči — ne razumejo in ne verujejo. Čudež, ki poklekajo pred njim tisoči vernih, je njemu le slepilo gospostva željnega svečeništva. Kaj, Niko, zanimivo je gledati tisoče nespetnikov, gledati jih z usmiljenim usmevom modrejšega.

Beli oblaki, kodraste glavice, vonj cvetja, plamen sveč, ljubko premikanje drobnih nožic . . . kaj ne bo letos konca te nedolžne male vojske? Odkod se jemljejo, kdo jih je pozval? So to nove, sveže moči, ki nadomestijo stare? V naš tabor mora ta svet in naša bo prihodnost! — In tudi drugi . . . Kaj so nastopili letos v tolikem številu, se ne boje več opazk, posmehov? Zdaj se svetijo trakovi in zvezde: deželni glavar, očborniki, uradniki — ne sramujejo se in se ne boje. A vse to je vendar sama laž, Niko, sama laž . . .

"Glej Jadrana!" je opozoril Pepič na mladega uradnika v suknji z našivi, ki je malomarno pogledal umetnika. Glejte, kako koraka, hlapec! Nikdar ne bo užival slave svobodnih umetnikov!"

"Toda on ima cele podplate," je opomnil Radovan. Niko pa se je zasmilil; premišljeval je globoki pomen te opazke.

Tedaj je prišel v procesiji mimo oddelek dam, ki so svetile sv. Rešnjemu Telesu.

Svilene obleke, zlate verižice in široki pasovi, ponosne peče, debele sveče, dolgo, neznansko dolgo se je vilo mimo molččega. Potem so prišli beli oblaki — potem . . . Žvenketanje, plamen sveč, vonj . . . Je šla res ona mimo? Odkod se je vzela, kdaj se je vtelesila? Bela podoba njegovih sanj, sladki, drobni obrazek, oči rjave, umne in velike, ueste kakor jagode, lica nadahnjena z milino rož.

Zdrava Marija, milosti polna . . . Da, to je bil njen glas . . . "S poti! Nazaj!" — Da, to je bil redar . . . Roka, ki ga je vlekla iz gneče — to je bil Pepič. "Kaj si se zamaknil v rajsko slavo?" — Da, to je vprašal Radovan.

"Kdo je ona? ali je ona tam? povejte!" prosile so usta in oči. Pepič se je zakrohotal: "Slava kranjske dežele, ljubi moj prijatelj! Vidim, da imajo tvoji kritiki vendarle prav: Ti ne izražaš svojih misli dovolj jasno. Ona . . . Bilo jih je danes nenavadno mnogo. — Katera teh brumnih duš pa je ustavila tvoj umetniški pogled?"

"Ali zakaj nesrečna?" ga je prekinil prijatelj užaljeno. "Kdo je ta deklica? Govoriš, kakor da je kneginja. Kaj nimam jaz nikake prihodnosti?"

Pepič je deklamiral: "Ta deklica je nedosegljiva zvezda! O pač, prijatelj! Prihodnost je tvoja: ko se izstradaš, te spremi hvaležni narod pompozno v grob, govorili bodo bombastično o tvoji ljubezni do svobode, in Helena Svetlinova, takrat mati jezičnih otročaje, ti vrže morda venec v grob — ne, še to ne, izmoli pač očenaš zate."

"Helena Svetlinova?!"

"Da, Helena! Umeješ zdaj, da je tvoja ljubezen nesrečna, da je našel Dante Beatriko?"

"Kaj Beatrika . . . To ni tisto . . . To je . . ."

Ni izrekel misli, ki mu je privrela na usta — naglo se je okrenil in hitel k stolnici. Slišal je še zaničljivo besedo Pepičevo:

"Tudi ta je proč! V mračnjastvo zavede Dalila Samsona! Črtomirstvo nam je prešlo v meso in kri . . ."

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street Chicago, Ill.

Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

Pripravite se za neodvisnost!

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelek v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Konservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanaest milijonov dolarjev.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

POŠILJAMO DENAR V JUGOSLAVIJO po najnižji kurzni ceni.

PRODAJAMO ŠIFKARTE za potovanje v staro domovino in nazaj na vse linije.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje 1. strani.)

na listnica z večjo vsoto zdrave valute. Bil je vendar še toliko srečen, da je policija lopova kmalu odkrila in mu odvzela njegov dragocen plen. Vsekakor pa bo angleški poslanec v bodoče, kadar bo potoval po Jugoslaviji, posvečal večjo pozornost svoji zdravi valuti ali pa bo angleške funte že v Angliji zamenjal za dinarje.

Na brata streljal je pri Knežnjavi Jakob Baraga, iz Gradiške pri Blokah. Streljal je z vojaško puško na razdaljo 300—500 korakov na brata, ki se je skrivil v grm. Ustrelil je petkrat. Streljanje je slišal lovski čuvaj Anton Strle z Vrhnike, ki je Barago sledil. Ko je Barago ustavil, je nameril puško na njega in zaklical: "Stoj, če ne, bom streljal. Nazaj od mene smeš iti, proti meni pa ne!" orožniki so Jakoba Barago zaprli in mu odvzeli puško.

RABITE TISKOVIN?

Kadarkoli potrebujete kakih tiskovin, pisemskega papirja, kovert, kadar društva potrebujejo pravil, obrnite se na našo tiskarno.

Nikjer ne boste dobili hitreje in točneje postrežbe, pred vsem pa nikjer ceneje, kakor pri nas.

Tiskarna Slov. OO. Frančiškanov,
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

DR. J. V. ŽUPNIK

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue in Corner E.

62nd St., nad Slovensko Banko.

Uhod je na 62nd Street.

Cleveland, Ohio.

Izvršujem zobozdravniški poklic že nad 7. let v tej okolici. Moje delo je zanesljivo.

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN,

2107 So. Hamlin avenue,
Chicago, Ill.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamam barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir.

Najboljše delo, nanižje cene. Rojaki obrnite se vselej na svojega rojaka!